Nro 252.
D. 22. Października.
PIĄTEK.
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Przybycie Abbasego z wojskiem Tureckiem pod Paniowce 1633.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Kommissja Rząd: Wyzań i Oświe: ogłosiła imiona tych Osób i Dozorów miejscowych, które w obecnych ciężkich czasach dla ogólnego gospodarstwa Kraiowego, iuż to pieniężnem wsparciem, iuż to innemi ofiarami i osobistem staraniem, troskliwością i opieką przykładaiąc się do zapewnienia i ustalenia bytu *Szkół Elementarnych* miejskich i wiejskich, a tem samem do rozkrzewienia gruntownego i właściwym potrzebom odpowiadaiącego oświecenia niższej klassy mieszkańców, przyłożyły się skutecznie. — Taż *Kommissja* uznawszy za użyteczną dla młodzieży *Szkół Elem:* miejskich i wiejskich Książkę *Naukę dla Włościan* w niektórych miejscach świeżo poprawioną, zaleciła ią tymże Szkołom do użycia. (Tej Książki dostać można za cenę zniżoną zło: 1 gr: 20, w Księgarni *Węckiego*).

Dziś na wieczny spoczynek złożone będą zwłoki ś:p: W. *Marjanny z Sumińskich Broniszowej* Wdowy po b: Podpułkowniku Wojsk Polskich, która dnia 19 b: m: przeniosła się do wieczności.

U N. *Glücksberga*, wyszła druga Edycja znanej Książki, pod tytułem: *Tomasza Akempis o Naśladowaniu* Chrystusa, ksiąg IV, przekładania *Tadeusza Matuszewica*, zł: 4. Do tej nowej edycji, dodany iest List tłumacza pisany do JX. *Symonowicza* Wizytatora XX. Missjonarzów, przy przesłaniu tłumaczenia wspomnionej Książki, List ten iest doskonałym obrazem skromności i rozpamiętywania przed Bogiem karzącego się Chrześcjanina. —

Dzieła *Krasickiego*, nowego wydania iuż ukończone i wkrótce do Księgarni A. *Brzeziny* nadejdą. Prenumerata po złp. 40 ieszcze przez krótki czas tamże przyjmować się będzie, później zaś cena na zł: 60 podwyższoną zostanie.

Wczoraj w Teatrze Naro: na przedstawieniu Traiedji *Alzyry*, często okrywano oklaskami grę artystów i piękne wiersze L. *Osińskiego*, po ukończeniu wywołano JPanią *Ledóchowską* i JP. *Werowskiego*. —

O dalszej podróży N. *PANA* donoszą Gazety *Petersburskie*, iż d, 30 Sierpn: przybył szczęśliwie do miasta *Penza*, bawił tam do d, 4 Wrześ: z kąd udał się do *Symbirska*. Wczasie pobytu *MONARCHY* w *Penza* taka była pogoda, iż zdawało się że ten Kraj w *Włochy* zamieniony został. Był dany Bal, obiad u N. *Cesarza* i w obozie, tudzież rozmaite uroczystości. N. *PAN* ciągle znajduie się w dobrem zdrowiu. —

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

z Paryża.

Hrabia *Zichy* pełnomocnik *Austrjacki* złożył Królowi Francu: *Karólowi X* Listy od swego Cesarza, ieden ubolewaiący nad zgonem *Ludwika XVIII*, a drugi winszuiący nowemu Królowi wstąpienia na Tron, takież listy

złożył Minister Wielkiego Xcia *Sasko-Wejmarskiego*. Gdy Posłowie zagraniczni rozieżdzali się z pałacu *Tuljery*, Lokaie Posła *Sardyńskiego* przez urwanie się taśmy będącej zwykle za karetą, spadli w tył, a następna kareta ich przeiechała, ieden natychmiast skonał, a drugi iest bardzo raniony, z tej przyczyny wydano urządzenie zachowania większej ostrożności wzaiezdzie poiazdów. — w *Paryżu* nietylko w czasie *Oper* amatorowie na arje i innne spiewy wołaią *fora*, lecz nawet żądaią powtorzenia pięknych wierszy w traiedji i komedji, teraz tak to weszło w modę że czasem przez takowe powtarzanie, widowisko przeciąga się o całą godzinę; na ostatniem przedstawieniu Komedji Moljera *Swiętoszek* po kilkakroć żądano powtórzenia różnych wierszy. — D. 7 b. m. stawił się przed municypalnością w S. *Pons* Żołnierz francuzki maiący lat 40, z żoną i 2 dziećmi. R. 1812 był zabrany w *Rossji* w niewolą i zaprowadzony wgłąb kraiu, tam się ożenił, pracował i aż dotąd niechciał wrócić do Francji, oświadcza on że ieszcze więcej iego rodaków znaiących różne rzemiosła, postanowiło zostać w tem odległem miejscu i nigdy niewracać do ojczyzny. — Gdy Król wyieżdza, mnóstwo rozmaitych osób ciśnie się dla oddania memorjałów Monarsze, przezco wydarzyło się iż kilka takowych osób za nadto zbliżonych do koni, uszkodzonych zostało, Król rozkazał aby odtąd memorjały podawane na drodze, odbierali Officerowie należący do orszaku otaczaiącego powóz Królewski — Gdy Król widział że wczasie prowadzenia zwłok Królewskich do S. *Dyonizego*, za trumną szedł P *Kolbert*, rzekł Monarcha „ Jenerale! szedłeś za ciałem moiego Brata, lecz spodziewam się wkrótce obaczyć się na Koniu. " —

z Hiszpanji donoszą że Król mieszka w *Eskurjalu*, a ochotnicy Królewscy trzymaią straż przy Monarsze. w *Walencji* organizuią 3 pułki Artylerji, wydano rozkaz aby do nowo tworzących się oddziałów *iazdy*, nieprzyjmowano żadnego Podoficera który służył w wojsku Konstytucyjnem. Wiele osób znakomitych którym Policja rozkazała oddalić się z *Madrytu*, ma osiąć w *Barcelonie*, Xżna *Fryas* iuż tam przybyła i pierwszego wieczora po swem przybyciu ukazała się w Teatrze w Loży Hrabiego *Santa Kolomba* który równie iak ta Xżna należy do rangi Granda pierwszej klessy. Jenerał Francuzki Hrabia *Fernig* został przywołany do *Paryża*, przed odjazdem wydał rozkaz dzienny, w którym chwali swe wojsko z okazanej karności i stałego przywiązania do rodziny *Burbonów*. — w *Barcelonie* codziennie kilka osób bywa zaprowadzonych do więzienia — Ludność Madrytu składa się teraz z 100,000 dusz. — We wszystkich Kościołach *Hiszpanji*, odbywaią się żałobne nabożeństwa za duszę *Ludwika XVIII*. — Ostatnie dni *Września* były w *Hiszpanji* nadzwycraj zimne zrana, a w południe odzywały się grzmoty. — Banda *Konstytucjonistów* złożona z dawnych oficerów, żołnierzy i wieśniaków, ukazała się nad brzegiem *Tezjo*, i iuż została rozproszoną, część ludzi ią składaiących należała do zamordowania X. *Winuesa*. —

Od Granic Tureckich.

Niewiadomo co się stało z przeszłym *Wielkim Wezyrem* który utracił tę pierwszą w państwie *Ottomańskiem* dostojność. Następca iego iest *Basza Sylistrji*, który dawniej służył w korpusie *Janczarów* a tak *Janczarowie* widoczną maią przewagę. — Donoszą że *Seraskier Derwisz Basza* na rozkaz *Sułtana* został uduszony, za to że go *Grecy* pobili. Od czasu teraźniejszej wojny, iuż 5ty *Seraskier* utraca

życie. Tyle klęsk iakich wkrótkim czasie doznali *Turcy*, przeraża ich trwogą, żołnierze tureccy uciekaią gromadnie. Spalenie flotty tureckiej pod *Samos* przypisać należy nadzwyczajnej odwadze *Kanarysa*. Obecni Officerowie *Europejscy* niemogą się wydziwić ile *Grecy* okazali męztwa i ile narażali się na największe niebezpieczeństwa. w *Smirnie* spokojność trwa ciągle. — Wyspa *Kassos* dotąd zostaie pod władzą turecką. Wyspa *Kreta* doznaie spokojności, *Basza* tameczny łagodnie obchodzi się z *Grekami*. — w *Salonice* z rozkazu tamecznego *Baszy* stracono dwóch Xięży *Greckich*, którzy usiłowali wprowadzić znaczny oddział wojska *Greckiego* do tegoż miasta. —*Turcy* w *Tesalji* doznaią niezmiernej trwogi, gdyż Grecy urywkowo ich napastuią. — Rząd *Grecki* ciągle ma swą stolicę w *Napoli di Romanja*, codziennie wychodzą stosowne urządzenia dla poprawy wszelkich interesów w *Peloponezie*, wybierania regularnych podatków etc. ogłoszono oraz rozkaz, aby każdy *Grek* mogący dzwigać broń, stawał wszeregach woiennych. — Ostatni Numer Gazety Greckiej zwanei *Smyrneńczyk* donosi pod d. 2 z. m. że w *Stambule* odkryto spisek uknowany na życie *Sułtana*, natychmiast ucięto głowy 6ciu Officerom, a *Aga Janczarów* i *Bostandzi Bej* zostali skazani na wygnanie. —

z Niemiec.

Dnia 3go b:m: odbyła się w *Munich* narodowa uroczystość iesienna, a chociaż deszcz przeszkadzał, iednak zebrało się 70,000 rozmaitych stanów Ludźi, a więcej niż 20,000 osób przybyło z stron odległych. Na obszernym placu ustawiono mnóstwo kramów kupieckich z wszelkiemi towarami i tam że urządzono miejsce na kursa i gonitwy. Pawilon dla rodziny Królewskiej był przepysznie przybrany, wnim przeznaczono oraz miejsce dla Dam i znakomitszych osób, tudzież Posłów zagranicznych, ozdobiono go kwiatami które tworzyły Cyfry Króla, Królowej i Królewnej *Zofji* narzeczonej Cesarzewicza *Austrjackiego*; powiewały chorągwie z kolorów narodowych *Bawarskich* i *Austrjackich*. O godź: 2giej odgłos armat oznajmił przybycie *Dworu*, poiazdy Królewskie poprzedzała Gwardja Obywatelska, przy wnijściu do pawilonu, stały Dziatki wyobrażaiące Jenjuszów, a iedno miało ubior z najdawniejszych czasów. Królowej i Królewnom na szczero złotych tacach ofiarowano bukiety, potem Lud ogólnym chórem śpiewał narodowy Hymn „Hejl unserm König!” Rozdawano potem nadgrody dla gospodarzów celuiących w rolnictwie, a szczególniej tym którzy troskliwie pielęgnuią Bydło. Nastąpiły gonitwy *Konne* etc: Król *Bawarski* d, 12go b:m: wyiedzie do *Wiednia*, a d, 13 Królowa z Królewną *Zofją* na iej zaślubiny. — Po upłynionych 4 wiekach, nakoniec namyślili się Obywatele *Moguncji* wznieść pomnik dla Jana *Gutenberga* pierwszego Drukarza, który był obywatelem *Moguncji*. Towarzystwo *Kasynowe* obrało na miejsce swego zgromadzenia ten dom który niegdyś był własnością tego wynalazcy sztuki drukarskiej i na nim złotemi literami wyryto napis *Hof zum Gutenberg*, uroczystość odbyła się nader wspaniale. — Dnia 15 b:m: w *Berlinie* obchodzono nader świetnie doroczną uroczystość urodzin Królewicza *Następcy Tronu*, który zaczął rok 30 życia. — w *Wrocławiu* Majster Mularski *Meierhofer*, wzeszłym miesiącu przy zgonie zapisał dla Szpitala *Braci Miłosierdzia* 1040 talarów, tyleż dla Szpitala *Elżbietanek*, dla *Miejskiego* Szpitala 1000 tala: dla Szpitala *Wyzna: Ewangi:* 500 tal: dla Szpitala S. *Anny* tyleż, dla *Justytutu ślepych* i

głucho-niemych 200 talar: dla Kassy ubogich 2000 talarów. — w *Niemczech* wyszło dziełko *Polityczne rachuby*, w którem są umieszczone różne statystyczne wiadomości całej Kuli ziemskiej. Autor przypuszcza że wszystkich Ludzi żyiących iest *Tysiąc miljonów*, a każdej ieneracji przeznacza lat 33, podług tego co rok umiera Ludzi 33,333,333, co dzień 91,321, co godzina 3805, co minuta 63, i co sekunda 1 i $\frac{1}{25}$. Jnny zaś stosunek zachodzi do liczby urodzonych, to iest: co rok 37,037,037, co dzień 101,471, co godzina 4228, co minuta 70, co sekunda 1 $\frac{1}{10}$ (w roku zeszłym inny kalkulator wyrachował więcej i umarłych i narodzonych)

DONIESIENIA.

w Księgarni Józefa Fukszty przy ulicy S. Jańskiej Nr 21 za pozwoleniem Zwierzchności, wyszedł z druku Kalendarz Astronomiczno Gospodarski na rok 1825, z różnemi wiadomościami gospodarskiemi, z uroczystościami dni galowych przy dworze, z pocztami i anegdotami. Cena zł: 1 gro: 15, papierem przekładany zł: 2. — Kalendarz Scienny z pocztami, podziałem Król. Pol. w arkuszu. Cena zł 1 gr. 15, naklejony na tekturze zł: 2. — Kalendarzyk Kieszonkowy, z różnemi anegdotami, pocztami itd. Cena zł. 1 gr. 15, w oprawie lepszej zł: 3. — Podróż Stanisława Leszczyńskiego z Gdańska do Kwidzyna, która wyszczególnienia iego krytyczne położenie, gdy przymuszony był też odbywać wśród nieprzyiaciół. Cena zło 3. — Poema Syn Marnotrawny, w 22ch pieśniach, przez Andrzeia Swiderskiego, z popiersiem tegoż i muzyką do spiewu na Fortepjano in 12. Cena zł. 3. — Użyteczność Kartofli na różne potrzeby domowe in 8 zło. 1 gr. 15.

Dworek z stajnią, wozownią, ogrodem, gruntem ornym i wietrakiem za Wolskiem Rogatkami przy ulicy Wolskiej pod Nr 3111, iest do wydzierżawienia z wolnej ręki na lat 3 od Nowego roku 1825; życzący sobie tej dzierżawy, raczy się zgłosić pod Nr 718 przy ulicy Leszno na 1sze piętro.

Syndycy upadłości handlu pod firmą Blohm i Ochmichen maiąc zamiar wyprzedania iak najprędzej towarów w tym handlu pozostałych, zawiadamiaią Szanowną Publiczność, iż sukna i towary w cenie znacznie zniżonej w tym handlu przy ulicy Miodowej N 482, odtąd przedawane będą.

Lewartowska et Comp: ma honor uwiadomić Publiczność, iż przeniesie swój handel Towarów dnia 24 b.m. na ulicę Franciszkańską do Domu W. Muszalskiego pod Nr. 1811, na przeciw domu Brinera.

Biedny Chłopczyna niosąc do Bronzownika 5 sztuczek Bronzu do zegara Arabesk, w sposobie gotyckim, zgubił takowe, uprasza łaskawego znalazcy'o oddanie do JP. Gregoire i Solier przy Bernardynach, za co dobrą nadgrodę odbierze.

Potrzebny iest Nauczyciel, posiadaiący zdatność usposobienia młodzieńców dwóch do klassy 3 szkół publicznych, oraz znaiący ięzyki francuzki i niemiecki Osoba do tego sposobna i opatrzona zaświadczeniami tak co do zdatności iako też i co do konduity, raczy się zgłosić pod Nro 173 przy ulicy Nowomiejskiej na 1sze piętro codziennie od godziny 10 rano, gdzie o warunki ułożyć się można.

Podpisany, ma honor uwiadomić Szano: Publiczność iż handel swój z Towarów Bławatnych Angielskich i Płócien Holen: składaiący się, przeniosł z ulicy Elektoralnej na ulicę Nalewki pod Nr 2247 Lit. A, do domu Poznera, pierwszy Sklep od rogu idąc z ogrodu Krasińskich, przyrzekaiąc mierną cenę i rychłą usługę. L.J. Rosengarten.

Ktoby miał do pożyczenia summę złp. 5,000 na pierwsze i pewne hypoteczne zabezpieczenie, raczy się zgłosić na drugie piętro w domu przy ulicy Nowomiejskiej pod Nr 161.

Nieużywana Kareta, podwójna, wygodna iest do sprzedania, pod Nr 957 za żelazną bramą, wiadomość tamże w stancji pod Nr 9.

Pewna osoba pracuiąc w różnych czynnościach Rządowych i prywatnych, w świadectwa kwalifikacji udowodniaiące opatrzona, życzy sobie objąć obowiązek Ekonoma, Pisarza prowentowego, Murgrabiego lub Zastępce Wojta Gminy; dowiedzieć się można w pałacu Potockich na Krakowskiem Przed: Nr 415 u Szwajcara.

Potrzebny iest Francuz lub Polak mowiący dobrze po francuzku, w średnim wieku, do mówienia z młodzieżą dla wprawy w tymże iezyku. Wiadomość powziąść można przy ulicy Długiej pod Nr 545 na drugiem piętrze.

Teatr. **Jutro Opera** *Tankred* **nowo wyuczona, z odmianą Rol.**